

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2059

Vragen van het lid **Van den Berg** (JA21) aan de Minister van Klimaat en Groene Groei over *hogere CO₂-uitstoot door de export van Nederlandse elektriciteit* (ingezonden 8 mei 2026).

Antwoord van Minister **Van Veldhoven-van der Meer** (Klimaat en Groene Groei) (ontvangen 28 mei 2026).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Nederland exporteert voor miljard euro naar burelen dankzij zonnepanelen en gascentrales»¹?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat Nederland in 2025 voor het vierde jaar op rij netto-exporteur van elektriciteit was?

Antwoord 2

Ja. Dit blijkt uit de recent gepubliceerde Annual Market Update 2025 door TenneT.²

Vraag 3

Klopt het dat de netto-export van elektriciteit in 2025 circa 14 TWh bedroeg en een waarde vertegenwoordigde van meer dan één miljard euro? Zo nee, welke cijfers hanteert het kabinet?

Antwoord 3

Ja.

Vraag 4

Kunt u aangeven welk deel van de in 2025 geëxporteerde elektriciteit is opgewekt met welke energiebron?

¹ Telegraaf, 30 april 2026, «Nederland exporteert voor miljard euro naar burelen dankzij zonnepanelen en gascentrales» (<https://www.telegraaf.nl/financieel/nederland-exporteert-voor-miljard-euro-naar-burelen-dankzij-zonnepanelen-en-gascentrales/150475182.html>)

² Te vinden via <https://www.tennet.eu/nl/nieuws/stijging-stroomprijzen-stijging-stroomexport-en-stabiele-kosten-voor-congestiemanagement>

Antwoord 4

Nee, dat onderscheid is niet te maken.

Vraag 5

Kunt u uitsplitsen hoe de kosten en baten van elektriciteitsexport zijn verdeeld over de verschillende stakeholders, waaronder netbeheerders, producenten, de industrie, huishoudens en de Staat? Kortom, wat is de totale (maatschappelijke) balans van de export van elektriciteit?

Antwoord 5

Nee, een dergelijke uitsplitsing en het geven van een totale (maatschappelijke) balans is niet mogelijk. Voor zover de elektriciteitsexport opwek uit gas- of kolencentrales zou betreffen, staan in de totale (maatschappelijke) balans voor de producent tegenover de inkomsten uit de verkoop van elektriciteit, ook de kosten van de inkoop van gas of kolen voor die opwek en de kosten van de benodigde emissierechten. Die totale kosten worden bij export doorberekend aan de klanten in het buitenland.

Vraag 6

Klopt het dat de toegenomen elektriciteitsexport niet alleen samenhangt met extra zonneproductie, maar juist ook met extra productie uit gascentrales en kolencentrales?

Antwoord 6

Zoals in het antwoord op vraag 4 is aangegeven, is het onderscheid naar energiebron van de export niet te maken. Wel weten we dat de toename van de gehele productie ten opzichte van 2024 bestaat uit opwekking via gascentrales (+4.7 TWh), zonne-energie (+3.7 TWh) en kolencentrales (+2.4 TWh).

Vraag 7

Klopt het dat de CO₂-uitstoot van de Nederlandse stroomproductie is gestegen van circa 23 megaton naar circa 25 megaton? Zo ja, welk deel van deze stijging is toe te rekenen aan elektriciteitsproductie voor export?

Antwoord 7

Ja, dat klopt. De in het antwoord op vraag 2 genoemde Annual Market Update van TenneT verklaart de toename in CO₂-uitstoot vooral door meer opwek uit kolen. Tegelijk is, zoals in het antwoord op vraag 4 aangegeven, het onderscheid naar energiebron van de geëxporteerde elektriciteit en daarmee naar CO₂-uitstoot niet te maken. Het is daarmee niet duidelijk welk deel van de stijging in CO₂-uitstoot is toe te rekenen aan elektriciteitsproductie voor export.

Vraag 8

Telt de CO₂-uitstoot van in Nederland opgewekte elektriciteit die vervolgens wordt geëxporteerd volledig mee in de Nederlandse emissiecijfers en bij de Nederlandse klimaatdoelen?

Antwoord 8

Ja.

Vraag 9

Acht u het wenselijk dat Nederland de CO₂-uitstoot draagt van elektriciteitsproductie die uiteindelijk in het buitenland wordt verbruikt?

Antwoord 9

Dit is een inherent onderdeel van het Europese systeem en de wijze waarop de elektriciteitsmarkt is ingericht. Deze geïntegreerde elektriciteitsmarkt zorgt voor meer zekerheid op energievoorziening, lagere prijzen voor consumenten en bedrijven, en efficiënter gebruik van infrastructuur en investeringen. In dit geval kan het ook zorgen voor uiteindelijk minder CO₂-uitstoot in Europa als geheel, omdat hierbij geldt dat de Nederlandse centrales over het algemeen minder uitstoten dan de inefficiëntere kolen- of gascentrales uit andere Europese landen.

Vraag 10

Wie betaalt uiteindelijk de extra kosten van de CO₂-uitstoot die ontstaat doordat Nederlandse gas- en kolencentrales elektriciteit produceren voor export naar het buitenland?

Antwoord 10

Alle gas- en kolencentrales in de EU betalen zelf voor hun CO₂-uitstoot. Omdat gas- en kolencentrales dit doorberekenen in de prijs waartegen zij elektriciteit verkopen, betalen dus uiteindelijk de elektriciteitsverbruikers in andere landen voor de CO₂ van de productie die wordt geëxporteerd.

Vraag 11

Klopt het dat de gemiddelde Nederlandse stroomprijs in 2025 is gestegen naar circa 87 euro per MWh, mede door hogere CO₂-prijzen en hogere gasprijzen? Welk aandeel van deze prijsstijging is toe te rekenen aan CO₂-kosten voor geëxporteerde elektriciteit?

Antwoord 11

Ja, het klopt dat de Nederlandse stroomprijs in 2025 is gestegen tot ca. 87 euro per MWh. Omdat de elektriciteitsprijzen in Nederland op een Europese elektriciteitsmarkt tot stand komen, zijn de CO₂-kosten voor geëxporteerde elektriciteit niet specifiek aan deze prijsstijging toe te rekenen. De CO₂-prijs varieert door het jaar heen, maar was gemiddeld in 2025 € 74 per ton CO₂. Deze gemiddelde CO₂-prijs verhoogt de elektriciteitsprijs op de Europese elektriciteitsmarkt met circa € 30 per MWh als gascentrales de prijs zetten en met circa € 60 per ton als kolencentrales dit doen. Zoals in het antwoord op vraag 10 is aangegeven, betalen de elektriciteitsverbruikers in andere landen voor de ETS-kosten van elektriciteit die wordt geëxporteerd naar hun land.

Vraag 12

Kunt u uitsluiten dat Nederlandse huishoudens en bedrijven via hogere elektriciteitsprijzen, nettarieven, belastingen, heffingen of indirecte ETS-kosten meebetalen aan de productie van elektriciteit die naar het buitenland wordt geëxporteerd?

Antwoord 12

Via de SDE++ is subsidie beschikbaar voor de opwek van elektriciteit. Hier betalen Nederlandse gebruikers via belastingen aan mee. Een deel van deze elektriciteit kan ook worden geëxporteerd. Daartegenover staat dat Nederland op veel momenten ook stroom uit andere landen importeert die soms daar gesubsidieerd is. Het systeem werkt dus beide kanten op. Voor de ETS kosten op het gebruik van fossiele brandstoffen geldt dat die, zoals hierboven in het antwoord op vraag 10 is geschetst, worden doorberekend aan de gebruiker, waar die zich ook bevindt.

Vraag 13

Kunt u inzichtelijk maken hoe de ETS-kosten bij elektriciteitsproductie voor export precies worden doorberekend?

Antwoord 13

Gas- en kolencentrales zullen de ETS-kosten meenemen bij de prijs waarvoor zij bereid zijn elektriciteit te verkopen. Bij verkoop op de beurs van de zogenoemde *day ahead market* weten deze producenten niet aan wie zij de elektriciteit verkopen en dus ook niet of de elektriciteit in Nederland of daarbuiten verbruikt wordt.

Vraag 14

Kunt u deze vragen afzonderlijk beantwoorden?

Antwoord 14

Ja.